

РОЛЬ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Герасимова Т.І., викладач,

Відокремлений структурний підрозділ Кам'янець-Подільський фаховий коледж НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут» м. «Кам'янець-Подільський, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5481-6476>

Годованюк А.В., викладач,

Відокремлений структурний підрозділ Кам'янець-Подільський фаховий коледж НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут» м. «Кам'янець-Подільський, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7151-5683>

Україна сьогодні перебуває в тяжкій військовій та економічній кризовій ситуації, яка виникла з перших днів повномасштабного вторгнення росії. Це найважча криза в Україні з часів повномасштабного наступу російського агресора на Київ у 2022 році, яка спричинена нанесеними збитками, розграбуванням, пошкодженням майна. Введення воєнного стану на території України істотно змінило підхід до організації та ведення господарської діяльності підприємств і організацій. Така ситуація потребувала негайної розробки та запровадження важливих заходів у всіх сферах суспільного життя.

Всі процеси змін в умовах кризи вимагають сьогодні розробки сучасних науково-обґрунтованих підходів до реформування всіх інституцій економічної системи України. Значне зниження вітчизняних та іноземних інвестицій в економіку та сучасний кризовий стан розвитку економіки в Україні, вимагає нових підходів до перебудови механізму господарювання і управління на всіх рівнях, відповідних змін взагалі до бухгалтерському обліку і аналізу інвестиційних ресурсів, їх формування та раціонального використання.

Умовою ефективної діяльності підприємств та основою для їх стрімкого розвитку у конкурентному середовищі є забезпечення високого рівня організації процесу управління. Без належного управління господарською діяльністю підприємств не можливий їх розвиток як в умовах війни так і в мирний час. Лише через реалізацію функцій управління відбувається процес координації дій суб'єктів господарювання.

Методи управління сучасними підприємствами вимагають більш детального вивчення функцій бухгалтерського обліку, які є на основі для удосконалення методів і процедур, що застосовує бухгалтерська система для виконання своєї місії.

Бухгалтерський облік – це процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про господарську діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень. Згідно Закону України Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні від 16.07.1999 № 996-XIV метою ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства для прийняття управлінських рішень.

«Досягнення цілей і завдань, що стоять перед сучасними підприємствами усіх форм власності, організаційно-правових форм, різної галузевої належності, в умовах трансформаційних процесів в економіці, нестабільності політичної та соціально-економічної ситуації в країні вимагає вирішення питань, пов'язаних з удосконаленням традиційних методів управління підприємством та пошуку нових, які б забезпечували відбудову та економічний розвиток підприємства» [1].

«В умовах невизначеного середовища, яке постійно змінюється, ефективне функціонування підприємства часто залежить від можливості розробки та впровадження креативних управлінських рішень, що здійснюються на основі інформації» [2, с. 109].

Бухгалтерський облік є найбільш важливим універсальним елементом управління господарською діяльністю сучасних підприємств, адже, система бухгалтерського обліку поєднує господарську діяльність із особами, які приймають рішення. В сучасних умовах для бухгалтерського обліку як елементу системи управління, характерні такі основні функції (рис. 1).

«Бухгалтерський облік як основа інформаційної системи управління підприємством формує інформаційну базу для задоволення потреб внутрішніх та зовнішніх користувачів при прийнятті управлінських рішень.

Інформація є основним та визначальним результатом бухгалтерського обліку. Для ефективного реалізації цільової основи системи бухгалтерського обліку потрібно забезпечити оптимальний взаємозв'язок його функцій, зокрема таких як інформаційна та контрольна, що має конкретизуватись в межах облікової політики суб'єктів господарювання» [3, с. 124].

Рис. 1. Основні функції бухгалтерського обліку як елементу системи управління

Важливим завданням облікової інформації є підготовка достовірних даних як основи для аналізу стану економічної безпеки, а також формування показників фінансової звітності. Бухгалтерський облік є об'єктивною необхідністю сучасного управління, адже, вся облікова інформація накопичується та узагальнюється в середовищі бухгалтерського обліку та використовується в управлінській діяльності підприємств.

Фінансово-господарська діяльність підприємств базується на використанні матеріальних і грошових ресурсів, а також трудового потенціалу. Виходячи із вимог керівництва щодо раціонального використання ресурсів, виділяють таку функцію бухгалтерського обліку як контрольну, яка полягає у необхідності здійснення методами бухгалтерського обліку контролю за збереженням та ефективним використанням ресурсів, виконанням планових завдань, дотриманням чинного законодавства й умов угод і контрактів та для ефективного розвитку облікової інформації.

За допомогою облікової інформації можливо отримати поточну ситуацію та здійснювати контроль за всіма параметрами господарювання, визначати найбільш доцільні напрями розвитку підприємства і створення обґрунтованої системи управління. В сучасних умовах господарювання контроль є надзвичайно обґрунтованою умовою успішного функціонування будь-якого підприємства. Контроль дає можливість своєчасно виявляти порушення в системі обліку та аналізу результатів діяльності підприємств.

Сьогодні, в умовах військового стану, коли відбувається видання та внесення змін до законодавства, виникає потреба внесення змін до управління сучасними підприємствами, а також, аналізу та контролю результатів їх діяльності, адже, наслідки російського військового вторгнення в Україну охопили всі сфери та сильно вплинули на економічне середовище. Спричиненні військовим станом, багато чинників вплинули на фінансову стійкість підприємств. Основним з таких чинників – нестабільність зовнішнього середовища, яка вимагає грамотного фінансового управління та швидких реакцій на різні виклики. Також, однією із проблем розвитку підприємств в умовах війни є пошук фінансових ресурсів так, як звертатися до банківських установ в умовах війни є недоречним, оскільки в період стрімкого зменшення вартості національної валюти на фоні війни, кредити стануть не вигідними. Тому, для розвитку підприємств необхідно шукати інші джерела фінансування і щоб своєчасно впливати на процеси господарсько-виробничої діяльності підприємства, яке діє в умовах військового стану, потрібна оперативна, достовірна й повна інформація, що збирається, обробляється та оцінюється завдяки аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств.

Вторгнення агресора по всій території України серйозно вплинуло на діяльність підприємств і виникли потреби у пристосуванні нової методології аналізу та контролю. Метою аналізу управління підприємствами в умовах війни є забезпечення фінансової можливості їх розвитку в непередбачуваних умовах. Аналіз фінансово-господарської діяльності для потреб управління підприємствами необхідний у випадках: для оперативної, поточної та стратегічної потреби; для контролю визначення правильності та достовірності відображення облікових показників у звітній інформації.

Отже, сучасний стан розвитку процесу управління характеризується цілим рядом змін, що, в свою чергу, потребує більш комплексного та всебічного використання контролю як функції управління. Сформована система контролю в даний час, у зв'язку з розширенням завдань управління, виявляється недостатньою, а тому важливою задачею контролю є аналіз економічної ефективності діяльності підприємства. Ефективність проведення управлінського аналізу залежить від того, наскільки аналіз адаптований до реальних потреб підприємства.

Облікова інформація є невід'ємною частиною процесу управління, яка забезпечує інформацію для планування, аналізу, контролю та управління. Облікова інформація передбачає безперервне документально обґрунтоване відображення використання ресурсів підприємства і процесів господарської діяльності з метою аналізу та

контролю, а також, активного впливу на них через систему управління та сприяє оперативному прийняттю управлінських рішень. Управлінська інформація необхідна для систематизації і аналізу, її деталізації та обробки в прийнятті ефективних управлінських рішень.

Література:

1. Лігоненко Л. Економічні засади економічного управління підприємством. Вісник КНТЕУ. 2013. № 3.

URL: <http://visnik.knute.edu.ua/files/2013/03/1.pdf>

2. Гузденко Н.М., Коваль Н.І., Плахтій Т.Ф. Вплив інформаційних потреб користувачів на структуру та наповнення фінансової звітності. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. № 5. С. 102-113.

3. Давидова Г.М., Пальчук О.В., Савченко В.М., Рузмайкіна І.В. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах глобалізації та інформатизації суспільства: монографія. Кропивницький: ПП «Ексклюзив-Систем», 2017. 248 с.

АУДИТ ФОРМИ 1 «БАЛАНС (ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН)»: ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ТА РОЛЬ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Горбенко Р., здобувач другого (магістерського) рівня ВО*,
Сумський національний аграрний університет, м. Суми, Україна

У сучасних турбулентних умовах особливої актуальності набуває аудит фінансового стану, у результатах якого зацікавлене широке коло стейкгольдерів: власники, кредитори, працівники, держава, покупці, постачальники та ін.

Слушною в даному контексті є думка Дубинської О.С., яка вважає, що обґрунтованість та дієвість управлінських рішень за умов ринкової економіки значною мірою залежать від результатів оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання. Якісна та своєчасна оцінка фінансового стану підприємства є беззаперечною умовою його успішного господарювання. Результати оцінки є передумовами прийняття управлінських рішень щодо функціонування як окремих напрямів господарювання, так і розвитку підприємства загалом. Своєчасна розробка та вжиття заходів, які спрямовані на поліпшення фінансового стану в довгостроковому періоді, дають змогу

* Науковий керівник – Довжик О.О., к.е.н., доцент